

1 Akty prawne dotyczące mediacji

W Hiszpanii nie ma odrębnego aktu prawnego regulującego mediację rodzinną. Przepisy dotyczące mediacji rodzinnej jako kwestii z zakresu prawa cywilnego znajdują się w [ustawie 5/12 z 6 lipca 2012 r. o mediacji w sprawach cywilnych i handlowych](#) (Ley 5/12, de 6 de julio, de mediación en asuntos civiles y mercantiles), która reguluje ogólne warunki mediacji w tych dziedzinach.

W art. 3 i 27 wymienionej wyżej ustawy 5/12 wskazano szczegółowe zasady przeprowadzania mediacji w sprawach transgranicznych.

Niektóre wspólnoty autonomiczne, które mają jurysdykcję w tym zakresie, również uregulowały mediację w podobny sposób do przepisów krajowych.

Wszystkie akty prawne dotyczące mediacji na szczeblu wspólnot autonomicznych są dostępne na stronie:

<http://www.poderjudicial.es/cgjp/es/Temas/Mediacion/Normativa-y-jurisprudencia/Leyes-Autonomicas/>

2 Postępowanie z zakresu mediacji rodzinnej

Mediacja rodzinna w Hiszpanii jest całkowicie dobrowolna i podlega m.in. zasadzie poufności, równości stron i bezstronności osoby mediatora.

Aby ułatwić mediację m.in. w sprawach rodzinnych o charakterze transgranicznym, w przepisach ogólnych dotyczących mediacji wyraźnie zezwolono na przeprowadzanie mediacji w drodze wideokonferencji lub za pośrednictwem innych środków elektronicznych, które umożliwiają transmisję dźwięku lub obrazu. Strony mogą skorzystać z mediacji przed rozpoczęciem postępowania sądowego, w jego toku, a nawet po jego zakończeniu, na potrzeby zmiany wyniku postępowania lub ułatwienia wykonania orzeczenia sądu.

Postępowanie mediacyjne jest stosunkowo nieskomplikowane bez względu na to, na którym etapie się odbywa. Strony kontaktują się z wybranym przez siebie mediatorem lub mediatorem wyznaczonym przez sąd, jeśli postępowanie sądowe jest w toku. Najpierw strony biorą udział w spotkaniu informacyjnym dotyczącym postępowania mediacyjnego i jeśli obie z nich wyrażą na nie zgodę, może ono się rozpocząć. Następnie mediator przeprowadza posiedzenia mediacyjne, na których strony przedstawiają swoje stanowiska i starają się dojść do porozumienia. Postępowanie kończy się porozumieniem lub brakiem porozumienia odnośnie do wszystkich kwestii spornych lub ich części. Wynik mediacji odnotowuje się w protokole, a w razie osiągnięcia porozumienia protokół przekazuje się sądowi do zatwierdzenia lub – jeśli strony nie mają małoletnich ani niepełnosprawnych dzieci – można go przekazać notariuszowi, który na jego podstawie sporządza akt notarialny. Orzeczenie sądu lub akt notarialny podlega następnie wykonaniu.

Jeżeli strony korzystają z mediacji przed rozpoczęciem postępowania i dojdą do porozumienia, postępowanie toczy się szybciej, ponieważ zostaje przekształcone w postępowanie uproszczone, w toku którego obie strony przedstawiają porozumienie przed sądem rodzinnym (*Juzgado de Familia*), który je zatwierdza, jeżeli nie jest ono sprzeczne z prawem lub z dobrem małoletnich lub niepełnosprawnych dzieci stron. (

[Zob. art. 777 kodeksu postępowania cywilnego](#))

Jeżeli strony nie skorzystały z mediacji przed rozpoczęciem postępowania sądowego, sędzia może – po uwzględnieniu okoliczności danej sprawy – udzielić zgody na uczestnictwo stron w mediacji, a sąd rodzinny skieruje je na nieodpłatne spotkanie informacyjne. Jeżeli strony zdecydują się skorzystać z mediacji, postępowania sądowego nie zawiesza się, o ile strony nie złożą wniosku o jego zawieszenie, a jeżeli strony ostatecznie osiągną porozumienie, zatwierdza je sąd. Jeżeli jednak nie uda się osiągnąć porozumienia lub jeżeli strony nie wyraziły chęci skorzystania z mediacji, sąd wydaje orzeczenie dotyczące wszystkich kwestii spornych.

Mediacja rodzinna nie jest możliwa w sprawach, w których doszło do przemocy ze względu na płeć.

Spotkanie informacyjne jest nieodpłatne, ale sama mediacja pociąga za sobą koszty dla stron, chyba że strony kwalifikują się do otrzymania pomocy prawnej. Wszystkie informacje na temat treści i warunków otrzymania pomocy prawnej są dostępne na stronie internetowej:

<https://www.mjusticia.gob.es/cs/Satellite/Portal/es/servicios-ciudadano/tramites-gestiones-personales/asistencia-juridica-gratuita>

3 Zawód mediatora rodzinnego oraz dostęp do mediatora

Mediator musi mieć dyplom ukończenia studiów wyższych lub ukończone szkolenie zawodowe w szkole wyższej, a także musi odbyć specjalne szkolenie pozwalające na prowadzenie mediacji, organizowane przez instytucje posiadające odpowiednią akredytację.

Prowadzenie mediacji rodzinnej nie wymaga obowiązkowego wpisu do żadnego rejestru; istnieją jednak rejestry, do których mediatorzy mogą się wpisać zarówno na szczeblu krajowym (rejestr mediatorów i instytucji mediacyjnych – Registro de Mediadores e Instituciones de Mediación – którego stronę internetową podano poniżej), jak i na szczeblu wspólnot autonomicznych.

Na szczeblu wspólnot autonomicznych niemalże wszystkie wspólnoty utworzyły publiczne służby mediacyjne. Informacje na ten temat znajdują się w sekcji dotyczącej mediacji na stronach internetowych tych służb. Na stronach tych znajduje się szczegółowy opis sposobu funkcjonowania systemu mediacji, a także informacje o rejestrze mediatorów wraz z podaniem – w stosownych przypadkach – odnośnika do strony rejestru. Na wspomnianych stronach internetowych można również zazwyczaj znaleźć formularze wniosku o przeprowadzenie mediacji, w których znajduje się odesłanie do specjalistycznych agencji utworzonych przez te służby na potrzeby mediacji.

Aby znaleźć mediatora rodzinnego, należy ustalić, czy mediacja ma się odbyć po rozpoczęciu postępowania, czy też niezależnie od postępowania. Jeżeli wniosek o przeprowadzenie mediacji zostanie złożony po rozpoczęciu postępowania, właściwy sąd rodzinny odeśle strony do jednostek zajmujących się mediacją rodzinną przy tym sądzie. Jeżeli natomiast strony korzystają z mediacji przed rozpoczęciem postępowania sądowego lub niezależnie od niego, muszą znaleźć mediatora rodzinnego samodzielnie. Przydatne mogą okazać się następujące źródła informacji:

– wspomniany powyżej rejestr mediatorów i instytucji mediacyjnych na szczeblu krajowym:

<https://www.mjusticia.gob.es/es/ciudadania/registros/mediadores-instituciones>

– następujące instytucje wskazane przez Ministerstwo Sprawiedliwości:

<https://remediabuscador.mjusticia.gob.es/remediabuscador/RegistroInstitucion>

– służby mediacyjne w poszczególnych prowincjach, wskazane przez Radę Generalną Sądownictwa (Consejo General del Poder Judicial):

<http://www.poderjudicial.es/cgjp/es/Temas/Mediacion/Servicios-de-Mediacion-Intrajudicial/Mediacion-Familiar/>

– służby mediacyjne ustanowione przez poszczególne wspólnoty autonomiczne. Informacje można zwykle znaleźć na stronach instytucji wspólnot autonomicznych.

Poza powyższymi źródłami więcej informacji na temat postępowania mediacyjnego w sprawach rodzinnych, odpowiednich przepisów prawa, służb mediacyjnych istniejących w poszczególnych wspólnotach autonomicznych oraz formalności, których należy dopełnić, znajduje się na stronie internetowej Rady Generalnej Sądownictwa:

<http://www.poderjudicial.es/cgpj/es/Temas/Mediacion>

Ostatnia aktualizacja: 05/07/2021

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie.

Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.